

SL

SL

SL

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI

Bruselj, 23.12.2008
COM(2008)893 konč.

2008/0259 (COD)

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o uvedbi postopka za pogajanja o dvostranskih sporazumih med državami članicami in tretjimi državami, ki so povezani s sektorskimi zadevami in zajemajo pravo, ki se uporablja za pogodbeno in nepogodbeno obligacijska razmerja, ter za njihovo sklenitev

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

• Razlogi za predlog in njegovi cilji

V skladu s členom 65 naslova IV Pogodbe ES, uvedenega z Amsterdamsko pogodbo, je bilo sprejetih več instrumentov Skupnosti na področju civilnega pravosodja¹.

Poleg tega pravnega reda Skupnosti je za področje civilnega pravosodja za veliko držav članic značilno, da so s tretjimi državami sklenile številne dvostranske sporazume pred začetkom veljavnosti zadevnih določb Amsterdamske pogodbe ali pred pristopom k Evropski skupnosti. Če ti že obstoječi sporazumi vsebujejo določbe, ki niso v skladu s Pogodbo ES, morajo države članice v skladu s členom 307 Pogodbe ES storiti vse, da neskladnosti odpravijo. Sodišče Evropskih skupnosti je potrdilo, da lahko, če je to potrebno, države članice odpovejo sporazume, ki niso v skladu s pravnim redom Skupnosti.

Poleg že obstoječih dvostranskih sporazumov bo morda treba skleniti nove sporazume s tretjimi državami, ki urejajo področja civilnega pravosodja in spadajo v področje naslova IV Pogodbe ES. V skladu z razvojem evropskega pravosodnega območja v zvezi s sodelovanjem v civilnih in gospodarskih zadevah je Skupnost pridobila izključno zunanjo pristojnost za pogajanja o mednarodnih sporazumih s tretjimi državami in njihovo sklenitev glede številnih pomembnih področij, navedenih v naslovu IV Pogodbe ES. Sodišče je to potrdilo v svojem Mnenju 1/03 z dne 7. februarja 2006 v zvezi s sklenitvijo nove Luganske konvencije². Sodišče je potrdilo, da je Skupnost pridobila izključno pristojnost za sklenitev mednarodnih sporazumov s tretjimi državami o zadevah, ki vplivajo na pravila, določena med drugim v

¹ Uredba Sveta (ES) št. 1346/2000 o postopkih v primeru insolventnosti, UL L 160, 30.6.2000, str. 1.
Uredba Sveta (ES) št. 44/2001 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah, UL L 12, 16.1.2001, str. 1.

Uredba Sveta (ES) št. 1206/2001 o sodelovanju med sodišči držav članic pri pridobivanju dokazov v civilnih ali gospodarskih zadevah, UL L 174, 27.6.2001, str. 1.

Uredba Sveta (ES) št. 2201/2003 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v zakonskih sporih in sporih v zvezi s starševsko odgovornostjo ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1347/2000, UL L 338, 23.12.2003, str. 1.

Direktiva Sveta 2003/8/ES o izboljšanju dostopa do pravnega varstva v čezmejnih sporih z uvedbo minimalnih skupnih pravil v zvezi s pravno pomočjo pri takih sporih, UL L 26, 31.1.2003, str. 41.

Direktiva Sveta 2004/80/ES o odškodnini žrtvam kaznivih dejanj, UL L 261, 6.8.2004, str. 65.

Uredba Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 805/2004 o uvedbi evropskega naloga za izvršbo nespornih zahtevkov, UL L 143, 30.4.2004, str. 15.

Uredba Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 1896/2006 o uvedbi postopka za evropski plačilni nalog, UL L 399, 30.12.2006, str. 1.

Uredba (ES) št. 864/2007 Evropskega parlamenta in Sveta o pravu, ki se uporablja za nepogodbene obveznosti („Rim II“), UL L 199, 31.7.2007, str. 40.

Uredba (ES) št. 861/2007 Evropskega parlamenta in Sveta o uvedbi evropskega postopka v sporih majhne vrednosti, UL L 199, 31.7.2007, str. 1.

Uredba (ES) št. 1393/2007 Evropskega parlamenta in Sveta o vročanju sodnih in izvensodnih pisanj v civilnih ali gospodarskih zadevah v državah članicah (vročanje pisanj) in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1348/2000, UL L 324, 10.12.2007, str. 79.

Uredba (ES) št. 593/2008 Evropskega parlamenta in Sveta o pravu, ki se uporablja za pogodbena obligacijska razmerja (Rim I), UL L 177, 4.7.2008, str. 6.

Direktiva 2008/52/ES Evropskega parlamenta in Sveta o nekaterih vidikih mediacije v civilnih in gospodarskih zadevah, UL L 136, 21.5.2008, str. 3.

² Mnenje 1/03 z dne 7. februarja 2006, ZOdl. 2006, str. I-1145.

Uredbi (ES) št. 44/2001 („Bruselj I“), zlasti o pristojnosti ter priznavanju in izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah. V svojem mnenju je Sodišče ugotovilo, da je bilo v analizi določb nove Luganske konvencije o pravilih o pristojnosti izkazano, da te določbe vplivajo na enotno in povezano uporabo pravil Skupnosti o pristojnosti sodišč in na dobro delovanje sistema, ki ga ta pravila uvajajo³. Do podobne ugotovitve je Sodišče prišlo v zvezi s pravili, ki jih je Konvencija predlagala glede priznanja in izvršitve sodnih odločb. Ugotovilo je, da pravila Skupnosti o priznanju in izvršitvi sodnih odločb niso ločljiva od pravil o pristojnosti sodišč, s katerimi tvorijo splošen in povezan sistem, ter da bi nova Luganska konvencija vplivala na enotno in povezano uporabo pravil Skupnosti o pristojnosti sodišč in o priznanju in izvršitvi sodnih odločb, kot tudi na dobro delovanje splošnega sistema, ki ga uvajajo ta pravila⁴.

Zato je treba sklepati, da je Skupnost pridobila izključno pristojnost za pogajanje o številnih zgoraj navedenih dvostranskih sporazumih ter njihovo sklenitev.

Kljub temu je treba oceniti, ali trenutno obstaja dovolj velik interes Skupnosti, da bi Skupnost vse tovrstne obstoječe ali predlagane sporazume med državami članicami in tretjimi državami nadomestila s sporazumi Skupnosti. Zato je treba določiti tudi postopek z dvojnimi ciljem. Prvi je, da se Skupnosti omogoči oceno, ali obstaja dovolj velik interes Skupnosti za sklenitev nekega sporazuma. Drugi cilj je dovoliti državam članicam, da sklenejo zadevni sporazum, če Skupnost trenutno nima interesa za sklenitev sporazuma Skupnosti⁵.

Navedeno je v skladu s sklepi Sveta za pravosodje in notranje zadeve z dne 19. aprila 2007⁶.

Komisija je sprejela, da je treba tudi za sporazume, ki vplivajo na uredbi Rim II⁷ in Rim I⁸, razviti ustrezen postopek⁹.

³ Mnenje 1/03 Lugano, odstavek 161.

⁴ Mnenje 1/03 Lugano, odstavek 172.

⁵ Podobna rešitev je že bila sprejeta za sektor civilnega letalstva: glej Uredbo (ES) št. 847/2004 o pogajanjih in izvajanju sporazumov o letalskih prevozih med državami članicami in tretjimi državami, UL L 157, 30.4.2004, str. 7.

⁶ Svet za pravosodje in notranje zadeve je 19. aprila 2007 glede prihodnjih dvostranskih sporazumov in morebitnih sprememb obstoječih dvostranskih sporazumov v zvezi s preživitvinskimi obveznostmi z določenimi tretjimi državami predlagal, da se uvede „postopek za pogajanja o takšnih sporazumih in njihovo sklepanje, ki bi temeljil na obstoječih precedenčnih primerih zakonodaje Skupnosti, med drugim na postopku v okviru letalskih prevozov“. „Ta postopek bi moral določati merila in pogoje, na podlagi katerih bi lahko ocenili, ali je sklenitev takšnega sporazuma v interesu Skupnosti. V nasprotnem primeru bi moral postopek določati merila in pogoje za pogajanja o takšnih sporazumih in njihovo sklepanje s strani držav članic, še zlasti če določbe predvidenega sporazuma [...] odstopajo od pravil Skupnosti, in s tem zagotoviti, da sporazumi ne vplivajo na [uvedeni] sistem.“

⁷ Uredba (ES) št. 864/2007 o pravu, ki se uporablja za nepogodbene obveznosti (Rim II), v uvodni izjavi 37 določa: „Komisija bo Evropskemu parlamentu in Svetu predložila predlog v zvezi s postopki in pogoji, v skladu s katerimi bi se lahko države članice v svojem imenu v posameznih in izjemnih primerih v zvezi s sektorskimi zadevami pogajale in sklenile sporazume s tretjimi državami, ki bi vsebovali določbe o pravu, ki se uporablja za nepogodbene obveznosti“.

⁸ Uredba (ES) št. 593/2008 o pravu, ki se uporablja za pogodbeno obligacijska razmerja (Rim I) vsebuje podobno uvodno izjavo (uvodna izjava 42).

⁹ Morda bi bilo res treba sprejeti določbe v zvezi s pravom, ki se uporablja za pogodbeno in nepogodbena obligacijska razmerja v teh zadevah, da bi se uredili posebni primeri. Ti so lahko na primer povezani z vprašanji upravljanja letališč ali cest. Primera tovrstnih sektorskih sporazumov sta Konvencija z dne 4. julija 1949 med Francijo in Švico o gradnji in upravljanju letališča Basel-Mulhouse ter Sporazum z dne 25. aprila 1977 med Nemčijo in Švico o cesti med krajema Lörrach in Weil am Rhein na ozemlju Švice.

V skladu s tem Komisija predlaga, da bi se tak postopek razvil za določene dvostranske sporazume v zvezi s sektorskimi zadevami. Predlagani postopek torej zajema dve različni kategoriji sektorskih področij. Prvi predlog je povezan s sektorskimi zadevami v zvezi s pristojnostjo, priznavanjem in izvrševanjem v zakonskih sporih, zadevah v zvezi s starševsko odgovornostjo in preživninskimi obveznostmi ter pravom, ki se uporablja v zadevah v zvezi s preživninskimi obveznostmi. Drugi predlog se nanaša na sektorske zadeve v zvezi s pravom, ki se uporablja za pogodbeno in nepogodbena obligacijska razmerja.

Ta predlog zadeva postopek za izdajo dovoljenja državam članicam na drugem navedenem področju, to je o pravu, ki se uporablja za pogodbeno in nepogodbena obligacijska razmerja na področju sektorskih zadev. Hkrati s tem predlogom predlaga Komisija ločen predlog za podoben postopek na področju zakonskih sporov, starševske odgovornosti in preživninskih obveznosti. Ker je treba ukrepe na slednjem področju sprejeti soglasno, je treba predloga predložiti v dveh ločenih aktih.

2. POSVETOVANJE Z ZAINTERESIRANIMI STRANMI IN OCENA UČINKA

Komisija je ocenila vrsto različnih možnosti za doseg zgoraj opisanega cilja, čeprav glede na posebno naravo zadeve ni izvedla formalne ocene učinka. Sestanka s strokovnjaki iz držav članic za izmenjavo zamisli in mnenj sta potekala v Bruslju 11. marca in 26. maja 2008.

Na splošno so bile države članice glede področja uporabe predloga bolj naklonjene horizontalnemu instrumentu, ki bi upošteval sektorsko vrsto dvostranskih sporazumov in sporazumov v smislu Luganske konvencije v zvezi s pristojnostjo, priznavanjem in izvrševanjem odločb v civilnih in gospodarskih zadevah, ter celo „splošnih sporazumov“ o pravnem sodelovanju, ki lahko zajemajo kazenske, civilne, družinske ali upravne zadeve.

Kljub temu je verjetno, da bi tovrstni sporazumi, ki se ukvarjajo z vprašanji, kot so pristojnost, priznavanje in izvrševanje na civilnem in gospodarskem področju na splošno, oslabili pravni okvir Skupnosti, vzpostavljen na področju pravosodnega sodelovanja v civilnih in gospodarskih zadevah, ter bi zato premočno vplivali na obstoječi pravni red Skupnosti, ki temelji na načelu povezovanja evropskih državljanov in njihove pravne varnosti, da bi jim s tem omogočili dostop do pravne varnosti.

Ker je to torej treba videti kot postopek odstopanja glede na pravo Skupnosti, je sistem, ki ga predlaga Komisija, omejen na najni minimum za doseg zgoraj opisanih ciljev.

Komisija je proučila več možnosti za uvedbo postopka.

S „pasivnim“ ohranjanjem nespremenjenega stanja, tj., ob odločitvi, da se ne sprejme nobenih ukrepov za rešitev problema, države članice ne bi mogle sklepati sporazumov s tretjimi državami na navedenih področjih.

„Aktivno“ ohranjanje nespremenjenega stanja bi pomenilo odločitev, da se ne razvije nikakršen zakonodajni postopek za ponoven prenos pristojnosti Skupnosti. O vseh sporazumih med državami članicami in tretjimi državami bi se morala pogajati Skupnost in jih skleniti v skladu s postopkom iz člena 300 Pogodbe ES, čeprav bi tak sporazum potrebovala ali imela zanj interes le ena država članica.

Naslednja možnost vključuje izdajo dovoljenja Skupnosti na podlagi splošnih meril, določenih z zakonodajnim instrumentom (na primer uredbo) ali s sklepom Sveta (na podlagi

že omenjenega zakonodajnega instrumenta). Prednost te možnosti je, da bi obstajal preprostejši postopek za uvedbo enotnega pristopa v vseh primerih. Slabost te možnosti je, da predvideva, da morajo biti pogoji, ki državi članici omogočajo pogajanje o sporazumih s tretjimi državami in njihovo sklenitev, določeni vnaprej. Ker področje pravosodnega sodelovanja v civilnih zadevah v okviru Skupnosti stalno napreduje, bi to pomenilo potrebo po uvedbi drugačnih meril za vsak instrument pravnega reda Skupnosti (Uredba Bruselj II, Uredba Rim I, Uredba Rim II, osnutek Uredbe o preživninskih obveznostih itd.).

Nasprotno pa zadnja možnost, ki jo je izbrala Komisija, predvideva posebno dovoljenje, ki bi se podelilo za posamezen primer po oceni sporazuma, ki bi ga država članica priglasila na podlagi objektivnih meril. Po potrebi Komisija državi članici izda pogajalske smernice in oceni rezultat pogajanj, preden dovoli končno sklenitev sporazuma.

3. PRAVNI ELEMENTI PREDLOGA

• Povzetek predlaganih ukrepov

Cilj predloga je uvesti postopek, s katerim bi Skupnost ocenila, ali obstaja zadosten interes Skupnosti za sklenitev predlaganih dvostranskih sporazumov s tretjimi državami, če pa tega interesa ni, bi dovolila državam članicam, da sklenejo te sporazume s tretjimi državami na določenih področjih v zvezi s pravosodnim sodelovanjem v civilnih in gospodarskih zadevah, ki spadajo v izključno pristojnost Skupnosti.

Ker dovoljenje državam članicam odstopa od pravila, da ima Skupnost izključno pristojnost za sklepanje mednarodnih sporazumov o teh zadevah, je treba postopek šteti kot izjemen ukrep, ki mora imeti omejeno področje uporabe in trajanje.

Predlaga se, da se zadevni postopek omeji le na sektorske zadeve v zvezi z zakonskimi spori, starševsko odgovornostjo in preživninskimi obveznostmi na eni strani ter pravom, ki se uporablja za pogodbeno in nepogodbena obligacijska razmerja, na drugi strani. Priloženi predlog obravnava drugo področje.

Komisija predlaga naslednja zagotovila za ohranitev pravnega reda Skupnosti, vključno z nedotakljivostjo sistema Skupnosti na obravnavanem področju.

Postopek temelji na predhodni priglasitvi osnutka sporazuma države članice, ki želi pridobiti dovoljenje za ponovno pogajanje in sklenitev sporazuma s tretjo državo na podlagi posebnih pogojev, ki bodo ocenjeni za vsak primer posebej.

Če je Skupnost z zadevno tretjo državo že sklenila sporazum z isto vsebino, država članica ne bo dobila dovoljenja za pogajanje ali sklenitev sporazuma z zadevno tretjo državo, vsaka vloga pa bo zavrnjena. Če takega sporazuma ni, pa mora Komisija ugotoviti, ali se tovrsten sporazum pričakuje v bližnji prihodnosti. Če se sklenitev takega sporazuma ne pričakuje v bližnji prihodnosti, lahko Komisija da dovoljenje, če sta izpolnjena naslednja dva pogoja: (a) zadevna država članica je dokazala, da ima poseben interes za sklenitev sporazuma s tretjo državo, povezan zlasti z obstojem gospodarskih, geografskih, kulturnih ali zgodovinskih vezi med državo članico in navedeno tretjo državo, in (b) Komisija ugotovi, da ima predlagani sporazum omejen vpliv na enotno in dosledno uporabo veljavnih pravil Skupnosti ter na pravilno delovanje sistema, ki ga vzpostavljajo navedena pravila.

Postopek določa tudi, da se v sporazume vključijo klavzule o časovni omejitvi veljavnosti sporazumov, ki jih sklenejo države članice, do takrat ko Skupnost z zadevno tretjo državo sklene sporazum z isto vsebino.

- **Pravna podlaga**

Pravna podlaga za priloženi predlog o sporazumih, ki so povezani s sektorskimi zadevami in zajemajo pravo, ki se uporablja za pogodbeno in nepogodbena obligacijska razmerja, sta člen 61(c) in člen 65 Pogodbe ES, ki navajata, da je treba ukrepe na področju pravosodnega sodelovanja v civilnih zadevah s čezmejnimi posledicami sprejeti v skladu z drugo alineo člena 67(5), tj. s postopkom soodločanja.

- **Načelo subsidiarnosti**

Predlog je v izključni pristojnosti Skupnosti. Načelo subsidiarnosti se zato ne uporablja.

- **Načelo sorazmernosti**

Predlog je skladen z načelom sorazmernosti iz naslednjih razlogov:

Predlagani postopek pomeni izjemo od izvajanja izključne pristojnosti Skupnosti v navedenih zadevah. Omejen je na to, kar je nujno potrebno, da se državam članicam omogoči sklepanje sporazumov s tretjimi državami na navedenih področjih ter določa številna merila, ki jih je treba izpolnjevati. Državam članicam bo dano dovoljenje samo, če se lahko šteje, da ima predlagani sporazum le zanemarljiv vpliv na veljavni sistem Skupnosti.

Pri predlaganem postopku se uporablja postopek komitologije, saj velja, da zakonodajni postopek ni potreben, in ob upoštevanju dejstva, da predlagani postopek zadeva izvedbena pooblastila Komisije.

Predlagani postopek torej zmanjša upravno breme, ki ga nosijo Skupnost in nacionalne vlade, na nujni minimum.

- **Izbira instrumentov**

Predlagan(-i) instrument(-i): uredba.

Druga sredstva ne bi bila primerna iz naslednjih razlogov:

Glede na to, da predlagani postopek določa odstopanje od prava Skupnosti, je uredba instrument, ki se neposredno uporablja in omogoča najboljša zagotovila glede pravne varnosti in enake obravnave.

4. PRORAČUNSKÉ POSLEDICE

Predlog nima posledic za proračun Skupnosti.

5. DODATNE INFORMACIJE

- **Klavzula o ponovnem pregledu / reviziji / časovni omejitvi veljavnosti**

Predlog vsebuje klavzulo o ponovnem pregledu in klavzulo o časovni omejitvi veljavnosti.

- **Podrobna obrazložitev predloga**

Področje uporabe (člen 1)

Člen 1 ta predlog omejuje na področja, ki jih zajemata Uredba (ES) št. 593/2008 o pravu, ki se uporablja za pogodbeno obligacijska razmerja, in Uredba (ES) št. 864/2007 o pravu, ki se uporablja za nepogodbene obveznosti, ter samo na sektorske zadeve.

Opredelitev pojmov (člen 2)

Člen 2 navaja, da postopek, ki ga uvaja ta predlog, zajemajo le dvostranske sporazume med državo članico in tretjo državo. Predlagani postopek zato ne zajema večstranskih sporazumov (zlasti regionalnih sporazumov).

Predlagani postopek (členi 3–8)

Namen predlaganega postopka je vzpostavitev funkcionalne ureditve z manj formalnostmi. Hkrati zagotavlja, da se lahko zaščiti pravni red Skupnosti.

Postopek zahteva (člen 3), da države članice Komisijo uradno pisno obvestijo, da nameravajo začeti pogajanja o novem sporazumu ali za spremembo obstoječega sporazuma. Uradno obvestilo mora vsebovati izvod osnutka sporazuma, če je na voljo, in vso drugo zadevno dokumentacijo. To uradno obvestilo je treba poslati najmanj tri mesece pred začetkom pogajanj z zadevno tretjo državo.

Po prejemu uradnega obvestila bo Komisija morala oceniti, ali država članica lahko nadaljuje pogajanja (člen 4). Če je Skupnost že sklenila sporazum z isto vsebino z zadevno tretjo državo, se prošnja avtomatično zavrne. Ocena zajema naslednje korake. Če med Skupnostjo in zadevno tretjo državo še ni bil sklenjen sporazum, mora Komisija ugotoviti, ali naj bi se tak sporazum sklenil v bližnji prihodnosti. Če se sklenitev takega sporazuma ne pričakuje v bližnji prihodnosti, lahko Komisija da dovoljenje, če sta izpolnjena naslednja dva pogoja: (a) zadevna država članica je dokazala, da ima poseben interes za sklenitev sporazuma s tretjo državo, povezan zlasti z obstojem gospodarskih, geografskih, kulturnih ali zgodovinskih vezi med državo članico in navedeno tretjo državo, in (b) Komisija ugotovi, da ima predlagani sporazum omejen vpliv na enotno in dosledno uporabo veljavnih pravil Skupnosti ter na pravilno delovanje sistema, ki ga vzpostavljajo navedena pravila.

Če Komisija ob upoštevanju zgoraj navedenih pogojev meni, da ni ovir za predlagani sporazum, lahko državi članici dovoli, da začne pogajanja (člen 5). Če je primerno, lahko Komisija predlaga pogajalske smernice in zahteva vključitev določenih klavzul.

Sporazum mora vsebovati tudi klavzulo o časovni omejitvi veljavnosti v primeru, da bi Evropska skupnost sklenila sporazum z zadevno tretjo državo.

Odločitev o tem, ali se pogajanja dovolijo ali ne, sprejme Komisija ob pomoči svetovalnega odbora v skladu s členom 3 Sklepa Sveta 1999/468/ES o določitvi postopkov za uresničevanje Komisiji podeljenih izvedbenih pooblastil¹⁰. Ker je namenjen omejitvi formalnosti na nujni

¹⁰ Sklep Sveta o določitvi postopkov za uresničevanje Komisiji podeljenih izvedbenih pooblastil (1999/468/ES), UL L 184, 17.7.1999, str. 23.

minimum, je svetovalni postopek upravičen. Komisija predloži odboru osnutek potrebnih ukrepov, o katerem odbor pripravi mnenje. Komisija nato sprejme odločitev, ob tem pa v kar največji meri upošteva mnenje, in odbor obvesti o načinu, kako je bilo njegovo mnenje upoštevano.

Če je ocena Komisije negativna, Komisija ne da dovoljenja in svojo odločitev predloži svetovalnemu odboru, ki pripravi mnenje.

Komisija se lahko odloči, da se bo pogajanj med državo članico in tretjo državo udeležila kot opazovalka. Če Komisija sama ne sodeluje, jo je treba obvestiti o rezultatih različnih faz pogajanj, da lahko državi članici posreduje mnenje o vsebini sporazuma, preden se ta sklene, da se zagotovi učinkovitost (člen 6).

Zaključna faza postopka zadeva sklenitev sporazuma (člen 7). Preden zadevna država članica parafira sporazum, mora obvestiti Komisijo o rezultatih pogajanj in ji posredovati besedilo sporazuma. Komisija bo ocenila, ali je sporazum skladen s pogajalskimi smernicami in ali bi se lahko štelo, da sklenitev sporazuma lahko negativno vpliva na delovanje vzpostavljenega sistema Skupnosti, zlasti ali (in v kakšnem obsegu) bi lahko vplivala na veljaven pravni red Skupnosti. Če je ocena pozitivna, Komisija da svoje dovoljenje. Če je ocena negativna, zadevna država članica ne sme nadaljevati dejavnosti z zvezi s sporazumom. Ta odločitev je v skladu z upravljalnim postopkom iz člena 4 Sklepa Sveta 1999/468/ES.

Predlaga se, da Komisija svojo odločitev v zvezi z vsako ustrežno fazo postopka ocenjevanja sprejme v šestih mesecih od zadevnega uradnega obvestila države članice.

Prehodne in končne določbe (členi 9–11)

Člen 9 določa prehodne določbe, ki jih je treba uporabljati v primeru, kadar je ob začetku veljavnosti Uredbe zadevna država članica že začela pogajanja s tretjo državo ali jih je že zaključila, vendar še ni dala soglasja k prevzemu obveznosti sporazuma¹¹.

Predlagani postopek se tako uporablja za naveden primer, ob upoštevanju potrebnih prilagoditev: uradno obveščanje Komisije o osnutku sporazuma ali sporazumu; ocena Komisije na podlagi pogojev, naštetih v členu 4 predloga; dovoljenje za nadaljevanje pogajanj in oblikovanje pogajalskih smernic, če je to mogoče glede na fazo pogajanj; ter dovoljenje za sklenitev sporazuma.

Člen 10 določa, da bo Komisija Evropskemu parlamentu, Svetu ter Ekonomsko-socialnemu odboru najpozneje do januarja 2014 predložila poročilo o uporabi Uredbe. Poročilu se priloži ustrezen zakonodajni predlog glede na to, da je uporaba Uredbe omejena do 31. decembra 2014.

¹¹ Primer za to je lahko osnutek sporazuma med Francijo, Švico in Evropsko organizacijo za jedrske raziskave (CERN) o pravu, ki se uporablja za podjetja, ki delujejo v prostorih CERN in zagotavljajo čezmejne storitve. Ta sporazum je primer sektorskega sporazuma, ki spada v področje uporabe Uredbe (ES) št. 593/2008 („Rim I“), in zato zanj velja predlagani postopek.

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o uvedbi postopka za pogajanja o dvostranskih sporazumih med državami članicami in tretjimi državami, ki so povezani s sektorskimi zadevami in zajemajo pravo, ki se uporablja za pogodbeno in nepogodbena obligacijska razmerja, ter za njihovo sklenitev

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in zlasti člena 61(c), člena 65, in člena 67(5) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Komisije¹²,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora¹³,

v skladu s postopkom, določenim v členu 251 Pogodbe¹⁴,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Naslov IV Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti (v nadaljnjem besedilu: Pogodba ES) zagotavlja pravno podlago za sprejetje zakonodaje Skupnosti na področju pravosodnega sodelovanja v civilnih zadevah.
- (2) Pravosodno sodelovanje v civilnih zadevah med državami članicami in tretjimi državami se je običajno urejalo s sporazumi med državami članicami in tretjimi državami.
- (3) Člen 307 Pogodbe ES zahteva odpravo vseh neskladnosti med pravnim redom Skupnosti in mednarodnimi sporazumi, sklenjenimi med državami članicami in tretjimi državami. To lahko pomeni, da so potrebna ponovna pogajanja o teh sporazumih.
- (4) Morda bo treba tudi skleniti nove sporazume s tretjimi državami, ki urejajo področje civilnega pravosodja in spadajo v področje Naslova IV Pogodbe ES.
- (5) Sodišče Evropskih skupnosti je v svojem Mnenju 1/03 z dne 7. februarja 2006 o sklenitvi nove Luganske konvencije potrdilo, da je Skupnost pridobila izključno zunanjo pristojnost za pogajanja o mednarodnih sporazumih s tretjimi državami in njihovi sklenitvi v zvezi s številnimi pomembnimi vprašanji iz Naslova IV Pogodbe ES. Sodišče je zlasti potrdilo, da je Skupnost pridobila izključno pristojnost za

¹² UL C , , str. .

¹³ UL C , , str. .

¹⁴ UL C , , str. .

sklenitev mednarodnih sporazumov s tretjimi državami o zadevah, ki vplivajo na pravila, določena med drugim v Uredbi (ES) št. 44/2001 („Bruselj I“), zlasti o pristojnosti ter priznavanju in izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah.

- (6) Zato v skladu s členom 300 Pogodbe ES Skupnost sklene take sporazume med Skupnostjo in tretjo državo, če ti zadevajo pristojnost Skupnosti.
- (7) Člen 10 Pogodbe ES nalaga državam članicam, naj olajšujejo izpolnjevanje nalog Skupnosti in ne sprejemajo ukrepov, ki bi lahko ogrozili uresničevanje ciljev Pogodbe. Ta obveznost lojalnega sodelovanja je splošno veljavna in ni odvisna od tega, ali ima Skupnost izključno pristojnost ali ne.
- (8) Treba je oceniti, ali trenutno obstaja dovolj velik interes Skupnosti za zamenjavo vseh obstoječih ali predlaganih dvostranskih sporazumov med državami članicami in tretjimi državami s sporazumi Skupnosti. Posledično je treba določiti tudi postopek z dvojnimi cilji. Prvi je, da se Skupnosti omogoči oceno, ali obstaja dovolj velik interes Skupnosti za sklenitev določenega dvostranskega sporazuma. Drugi cilj je dovoliti državam članicam, da sklenejo zadevni sporazum, če Skupnost trenutno nima interesa za sklenitev takega sporazuma.
- (9) Treba je uvesti skladen in pregleden postopek, s katerim bi se državam članicam dovolilo, da spremenijo obstoječe sporazume s tretjimi državami ali da se pogajajo o novih sporazumih in jih sklenejo v izjemnih okoliščinah, zlasti takrat, kadar Skupnost sama ni izrazila namere, da bo izvajala svoje zunanje pristojnosti za sklenitev sporazuma. Ta postopek ne posega v izključno pristojnost Skupnosti in določbe členov 300 in 307 Pogodbe ES. Ker odstopa od pravila, da ima Skupnost izključno pristojnost za sklepanje mednarodnih sporazumov o teh zadevah, je treba predlagani postopek šteti kot izjemen ukrep, ki mora imeti omejeno področje uporabe in trajanje.
- (10) V skladu z uvodnimi izjavami uredb Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 864/2007 o pravu, ki se uporablja za nepogodbene obveznosti (Rim II),¹⁵ in št. 593/2008 o pravu, ki se uporablja za pogodbeno obligacijska razmerja (Rim I),¹⁶ mora Komisija Evropskemu parlamentu in Svetu predložiti predlog v zvezi s postopki in pogoji, v skladu s katerimi bi se lahko države članice v svojem imenu pogajale in sklenile sporazume s tretjimi državami, ki bi vsebovali določbe o pravu, ki se uporablja za nepogodbena ali pogodbena obligacijska razmerja.
- (11) V skladu z navedenima uredbama se predlagani mehanizem uporablja samo za sporazume v posameznih in izjemnih primerih, ki zadevajo sektorske zadeve in vsebujejo pravila na področjih, ki jih zajemajo navedeni instrumenti.
- (12) Da bi zagotovili, da sporazum, ki ga predlaga država članica, ne onemogoči prava Skupnosti in ne ogrozi pravilnega delovanja sistema, vzpostavljenega na podlagi njegovih pravil, je treba dovoljenje pridobiti za začetek ali nadaljevanje pogajanj in za sklenitev sporazuma. To bo Komisiji omogočilo, da oceni pričakovan učinek pričakovanega rezultata pogajanj na pravo Skupnosti. V ustreznih zadevah lahko

¹⁵ UL L 199, 31.07.2007, str. 40.

¹⁶ UL L 177, 4.7.2008, str. 6.

Komisija predlaga pogajalske smernice ali zahteva vključitev posebnih klavzul v predlagane sporazume.

- (13) Da se zagotovi, da sporazum ne ovira izvajanja zunanje politike Skupnosti v zvezi s pravosodnim sodelovanjem v civilnih in gospodarskih zadevah, mora biti v sporazum vključena določba o njegovi odpovedi, ko Skupnost sklene sporazum z isto tretjo državo z isto vsebino glede prava, ki se uporablja.
- (14) Treba je zagotoviti prehodne ukrepe za primere, kadar ob začetku veljavnosti te uredbe države članice vodijo pogajanja s tretjo državo ali so zaključile pogajanja, vendar še niso dale soglasja k prevzemu obveznosti sporazuma.
- (15) Ukrepe, potrebne za izvajanje te uredbe, je treba sprejeti v skladu s Sklepom Sveta 1999/468/ES o določitvi postopkov za uresničevanje Komisiji podeljenih izvedbenih pooblastil¹⁷.
- (16) V skladu z načelom sorazmernosti iz člena 5 Pogodbe ta uredba ne presega tega, kar je potrebno za doseganje navedenega cilja.
- (17) Združeno kraljestvo in Irska v skladu s členom 3 Protokola o stališču Združenega kraljestva in Irske, ki je priložen Pogodbi o Evropski uniji in Pogodbi o ustanovitvi Evropske skupnosti, sodelujeta pri sprejetju in uporabi te uredbe, če sta sodelovala pri sprejetju in uporabi uredb, ki jih zajema ta uredba, ali sta sprejela prej navedene uredbe po njihovem sprejetju.
- (18) V skladu s členoma 1 in 2 Protokola o stališču Danske, ki je priložen k Pogodbi o Evropski uniji in Pogodbi o ustanovitvi Evropske skupnosti, Danska ne sodeluje pri sprejetju te uredbe in zato zanjo ni zavezujoča niti se zanjo ne uporablja –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Vsebina in področje uporabe

1. Ta uredba določa postopek, v skladu s katerim se državam članicam dovoli, da spremenijo obstoječe dvostranske sporazume med državo članico in tretjo državo ali za pogajanja o novem dvostranskem sporazumu in njegovo sklenitev ob upoštevanju pogojev, določenih v naslednjih določbah.
2. Ta uredba se uporablja za dvostranske sporazume med državami članicami in tretjimi državami, ki so povezani s sektorskimi zadevami in zajemajo pravo, ki se uporablja za civilne in gospodarske zadeve, ter v celoti ali delno spadajo v področje uporabe Uredbe (ES) št. 593/2008 o pravu, ki se uporablja za pogodbeno obligacijska razmerja, in Uredbe (ES) št. 864/2007 o pravu, ki se uporablja za nepogodbene obveznosti.

¹⁷ UL L 184, 17.7.1999, str. 23.

Člen 2

Opređelitev pojmov

1. V tej uredbi izraz „sporazum“ pomeni dvostranski sporazum med državo članico in tretjo državo.
2. V tej uredbi izraz „država članica“ pomeni vse države članice razen Danske.

Člen 3

Obveščanje Komisije

1. Kadar namerava država članica začeti pogajanja s tretjo državo za spremembo obstoječega sporazuma ali za sklenitev novega sporazuma, ki spada v področje uporabe te uredbe, Komisijo o svoji nameri pisno obvesti.
2. Uradno obvestilo vsebuje izvod obstoječega sporazuma, osnutek sporazuma ali osnutek predloga zadevne tretje države, če je na voljo, ter vso drugo zadevno dokumentacijo. Država članica opiše cilje pogajanj in opredeli vprašanja, ki jih je treba obravnavati, ali določbe obstoječega sporazuma, ki jih je treba spremeniti, ter posreduje vse druge zadevne informacije.
3. Uradno obvestilo se pošlje najmanj tri mesece pred uradnim začetkom pogajanj z zadevno tretjo državo.

Člen 4

Ocena Komisije

1. Po prejemu uradnega obvestila Komisija oceni, ali lahko država članica nadaljuje pogajanja z zadevno tretjo državo. Če je Skupnost že sklenila kakršen koli sporazum z isto vsebino z zadevno tretjo državo, Komisija prošnjo države članice avtomatično zavrne.
2. Če Skupnost še ni sklenila sporazuma z zadevno tretjo državo, Komisija pri oceni najprej preveri, ali se pričakuje, da bo kakršen koli zadevni sporazum Skupnosti z zadevno tretjo državo sklenjen v bližnji prihodnosti. Če takega sporazuma ni, lahko Komisija da dovoljenje, če sta izpolnjena naslednja pogoja:
 - (a) zadevna država članica je dokazala, da obstaja poseben interes za sklenitev dvostranskega sektorskega sporazuma s tretjo državo, povezan zlasti z obstojem gospodarskih, geografskih, kulturnih ali zgodovinskih vezi med državo članico in navedeno tretjo državo in
 - (b) Komisija ugotovi, da ima predlagani sporazum omejen vpliv na enotno in dosledno uporabo veljavnih pravil Skupnosti ter na pravilno delovanje sistema, ki ga vzpostavljajo navedena pravila.

Člen 5

Dovoljenje za začetek pogajanj

1. Če Komisija ugotovi, da ni ovir za sporazum na podlagi pogojev iz člena 4, državi članici lahko dovoli, da začne pogajanja z zadevno tretjo državo. Če je potrebno, lahko Komisija predlaga pogajalske smernice in zahteva vključitev določenih klavzul v predlagani sporazum.

Sporazum vsebuje klavzulo o odpovedi v primeru, da Skupnost z isto tretjo državo sklene sporazum z isto vsebino. Sporazum vsebuje naslednjo klavzulo: „(ime države članice) bo odpovedal(-a, -o) sporazum, ko bo Evropska skupnost sklenila sporazum s/z (ime tretje države) z isto vsebino s področja civilnega pravosodja, kakor jo ureja ta sporazum“.

2. Če Komisija ugotovi, da obstajajo ovire za sporazum na podlagi pogojev iz člena 4, državi članici ne dovoli začetka pogajanj s tretjo državo.
3. Komisija sprejme odločitev o dovoljenju, navedenem v odstavkih 1 in 2, v skladu s postopkom iz člena 8(2).

Komisija svojo odločitev o prošnji države članice sporoči v šestih mesecih od prejema uradnega obvestila, navedenega v členu 3.

Člen 6

Sodelovanje Komisije pri pogajanjih

Komisija se lahko udeleži pogajanj med državo članico in tretjo državo kot opazovalka. Če Komisija sama ne sodeluje kot opazovalka, se jo obvešča o napredku in rezultatih različnih faz pogajanj.

Člen 7

Dovoljenje za sklenitev sporazuma

1. Pred parafiranjem sporazuma zadevna država članica Komisijo uradno obvesti o rezultatu pogajanj in ji posreduje besedilo sporazuma.
2. Po prejetju uradnega obvestila Komisija oceni, ali je doseženi sporazum v skladu z njeno prvotno oceno. Pri pripravi te nadaljnje ocene mora Komisija proučiti, ali predlagani sporazum vključuje zahteve Komisije, zlasti kar zadeva vključitev klavzul, navedenih v členu 5(1), in ali bi sklenitev predlaganega sporazuma onespobila pravo Skupnosti in ogrozila pravilno delovanje sistema, vzpostavljenega na podlagi njegovih pravil.
3. Če Komisija meni, da so pogajanja privedla do sporazuma, ki ne izpolnjuje zahtev iz odstavka 2, se državi članici ne dovoli, da sklene sporazum.

4. Če Komisija meni, da so pogajanja privedla do sporazuma, ki izpolnjuje zahteve iz odstavka 2, se državi članici lahko dovoli, da sklene sporazum.
5. Komisija sprejme odločitev o dovoljenju, navedenem v odstavkih 3 in 4, v skladu s postopkom iz člena 8(3).

Komisija svojo odločitev o prošnji države članice sporoči v šestih mesecih od prejema uradnega obvestila, navedenega v odstavku 1.

Člen 8

Postopek odbora

1. Komisiji pomaga odbor, ustanovljen v skladu z Uredbo Sveta (ES) št. [...] o uvedbi postopka za pogajanja o dvostranskih sporazumih med državami članicami in tretjimi državami, ki so povezani s sektorskimi zadevami in zajemajo pristojnosti, priznavanje in izvrševanje sodnih odločb in sklepov v zakonskih sporih, o starševski odgovornosti in preživninskih obveznostih ter pravo, ki se uporablja v zadevah v zvezi s preživninskimi obveznostmi, ter za njihovo sklenitev.
2. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja svetovalni postopek, določen v členu 3 Sklepa 1999/468/ES, v skladu s členoma 7 in 8 Sklepa.
3. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja upravljalni postopek, določen v členu 4 Sklepa 1999/468/ES, v skladu s členoma 7 in 8 Sklepa.
4. Obdobje iz člena 4(3) Sklepa 1999/468/ES je tri mesece.

Člen 9

Prehodne določbe

1. Kadar je ob začetku veljavnosti te uredbe država članica že začela pogajanja o sporazumu s tretjo državo, se uporabljajo člen 3(1) in 3(2) ter členi 4 do 7.

Če je to mogoče glede na fazo pogajanj, lahko Komisija predlaga pogajalske smernice ali vključitev določenih klavzul, kakor je navedeno v členu 5(1).

2. Kadar je ob začetku veljavnosti te uredbe država članica že zaključila pogajanja, ne da bi sklenila sporazum, se uporabljajo člen 3(1) in 3(2) ter člen 7(2) do (5).

Kadar odloča, ali bo dovolila sklenitev sporazuma ali ne, Komisija tudi oceni, ali obstajajo ovire za sporazum ob upoštevanju pogojev, navedenih v členu 4.

Člen 10

Pregled

Komisija najpozneje do 1. januarja 2014 Evropskemu parlamentu, Svetu in Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru predstavi poročilo o uporabi te uredbe, ki mu lahko priloži ustrezen zakonodajni predlog.

Člen 11

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Uporablja se do 31. decembra 2014.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v državah članicah v skladu s Pogodbo o ustanovitvi Evropske skupnosti.

V Bruslju,

Za Evropski parlament
Predsednik
[...]

Za Svet
Predsednik
[...]